

# POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2017 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko R. P.

o ustalenie stosunku pracy, odszkodowanie za wypadek przy pracy, wydanie świadectw pracy

na skutek zażalenia P. K. wniesionego na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 listopada 2017 roku, sygn. akt VI P 263/15, w przedmiocie oddalenia wniosku o pełnomocnika z urzędu

## **postanawia:**

oddalić zażalenie.

# UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie (pod sygn. akt VI P 263/15) postanowieniem z dnia 23 listopada 2017 roku oddalił wniosek powoda P. K. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. (postanowienie z dnia 23 listopada 2017 roku, tom II, k. 392)

W uzasadnieniu postanowienia Sąd I instancji wskazał, iż że w niniejszej sprawie powód już dwukrotnie wnosił o zmianę pełnomocnika z urzędu (k. 171 i k. 370). W każdym wypadku było to spowodowane niespełnieniem przez pełnomocnika z urzędu wymagań powoda, co do podnoszenia kolejnych żądań, czy też, co do składania wniosków dowodowych. Jednocześnie sam powód w toku postępowania, nawet w okresie, gdy był reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, składał pisma procesowe, zawierające wnioski dowodowe (k. 144 i n. akt sprawy, k. 284). Zdaniem Sądu Rejonowego z treści pism składanych w toku postępowania przez powoda wynika, że po pierwsze umie on sformułować swoje żądania, a po drugie umie on również wskazywać na wnioski dowodowe, mające popierać jego twierdzenia. Sąd I instancji zaznaczył również, że powód zadaje pytania świadkom przesłuchiwanym na rozprawie i jest aktywny procesowo. W ocenie Sądu Rejonowego, więc w rzeczywistości wiedza i zaradność życiowa powoda przemawiają za uznaniem, że jest on w stanie samodzielnie formułować swoje stanowisko procesowe i wnioski dowodowe, ponadto dwukrotna zmiana pełnomocnika z urzędu przemawia za uznaniem, iż to powód sam najlepiej potrafi sformułować swe stanowisko. Wobec powyższego w ocenie Sądu I instancji brak było na obecnym etapie postępowania spełnienia przesłanki przemawiającej za przyznaniem powodowi kolejnego pełnomocnika z urzędu. Sąd Rejonowy podkreślił, iż na obecnym etapie postępowania sprawa nie ma charakteru tak skomplikowanego, aby utrudniała powodowi zorientowanie się w swojej sytuacji procesowej. Powód zorientuje się, jakie pytania zadawać świadkom oraz co chce udowodnić w niniejszej sprawie. Wobec tego Sąd I instancji uznał, że wniosek o przyznanie powodowi pełnomocnika z urzędu należało oddalić. (uzasadnienie postanowienia z dnia 23 listopada 2017 roku, tom III, k. 423 – 423v)

Powód P. K. w dniu 3 stycznia 2018 roku wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 23 listopada 2017 roku. W uzasadnieniu stanowiska powód wskazał, iż nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu I instancji, iż potrafi formułować swoje żądania i samodzielnie prezentować swoje stanowisko w sprawie. Powód wskazał, iż dotychczas reprezentujący go pełnomocnicy z urzędu nie spełniali jego oczekiwań, bowiem nie wnioskowali o przeprowadzenie dowodów w jego ocenie istotnych dla postępowania. Skarżący podkreślił, iż mądry pełnomocnik działający z urzędu potrafi walczyć oraz łączyć dowody i fakty, co nie miało miejsca w przypadku dotychczas go reprezentujących adwokatów. (zażalenie z dnia 3 stycznia 2018 roku, tom III, k. 460 – 460v)

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Zażalenie P. K. jako bezzasadne nie mogło wywołać zamierzonych skutków w postaci zmiany bądź uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Podzielając i uznając za własne ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowego, w pierwszej kolejności należy wskazać, że artykuł 117 § 5 k.p.c. nakazuje sądowi uwzględnienie wniosku strony o ustanowienie pełnomocnika z urzędu tylko wtedy, gdy sąd uzna, że udział adwokata lub radcy prawnego w danej sprawie jest potrzebny. Potrzeba udzielenia profesjonalnej pomocy prawnej stronie zachodzi przy tym, przede wszystkim w sytuacji, gdy strona ta jest nieporadna, przez co należy rozumieć sytuację, w której nie potrafi ona w zrozumiałym i poprawnym sposób przedstawić swojego stanowiska procesowego oraz nie ma podstawowej orientacji w regułach rządzących procesem cywilnym, w związku z czym nie można zasadnie oczekiwać, iż pouczenia sądu udzielane w trybie art. 5 k.p.c. będą wystarczające dla zapewnienia jej odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych.

O potrzebie przyznania pełnomocnika z urzędu można także mówić wtedy, gdy strona wprawdzie nie jest nieporadna, jednakże sprawa ma na tyle skomplikowany pod względem prawnym lub faktycznym charakter, że jej właściwe prowadzenie wymaga pogłębionej wiedzy prawniczej. Wreszcie, potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu istnieje wtedy, gdy strona (np. ze względu na chorobę) nie jest w stanie samodzielnie prowadzić sprawy, w szczególności stawiać się na kolejne terminy rozpraw (tak też Sąd Apelacyjny w Gdańsku, postanowienie z dnia 5 czerwca 2014 roku, sygn. akt III AUz 110/14 LEX nr 1477056). Przy tym podkreśla się, że ustanowienie pełnomocnika z urzędu winno zawierać przekonanie sądu przesądzające o celowości jego ustanowienia (art. 117 § 5 k.p.c.). Powyższe prowadzi zatem do konstatacji, że potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu nie zachodzi, gdy stopień skomplikowania sprawy nie przekracza umiejętności i możliwości obrony swych praw przez stronę.

Odnosząc te rozważania do rozpatrywanej sprawy należy wskazać, że w ocenie Sądu Okręgowego zasługuje na aprobatę podgląd wyrażony przez Sąd Rejonowy sprowadzający się do stwierdzenia, że biorąc pod uwagę stan zaawansowania rozpatrywanej sprawy oraz umiejętność formułowania stanowiska procesowego przez powoda, przyznanie mu pełnomocnika z urzędu nie jest konieczne.

Nietrafne są argumenty skarżącego, że nie potrafi formułować, czy zajmować stanowiska procesowego w toku postępowania. Analiza akt sprawy potwierdza, iż powód jest aktywną procesowo stroną. Składa pisma procesowe, stawia się na rozprawach, w czasie których prezentuje swoje stanowisko oraz zadaje pytania świadkom. Również zażalenie powoda w ocenie Sądu Okręgowego sformułowane jest w sposób, który potwierdza argumentację powołaną przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu skarżonego postanowienia.

Należy jednocześnie wskazać, iż brak zadowolenia powoda z dotychczasowych pełnomocników z urzędu nie stanowi przesłanki do przyznania mu kolejnego. W ocenie Sądu Okręgowego nietrafne są argumenty skarżącego, że fakt występowania po stronie przeciwnej podmiotu profesjonalnego prowadzi do tego, że równość procesowa stron postępowania, a co za tym idzie kontrydymacja procesu, na niekorzyść powoda, zostanie zachwiana. Zasadnie wskazał Sąd Rejonowy, iż posiadanie pełnomocnika z urzędu nie gwarantuje uwzględnienia powództwa, ani nawet zwiększenia szans powoda w tym zakresie.

Skarżący zdaje się nie dostrzegać, że w świetle dyspozycji art. 117 § 5 k.p.c. nie jest w gruncie rzeczy istotne, czy strona dysponuje wiedzą odpowiadającą wiedzy profesjonalnego pełnomocnika. Gdyby taka miała być intencja ustawodawcy, należałoby bowiem przyjąć, że zasadą jest ustanawianie adwokata bądź radcy prawnego w każdej sprawie, skoro już z samego zawodowego charakteru ich działalności i uzyskanej wiedzy zawodowej można bez potrzeby weryfikacji tego twierdzenia założyć, że strona nie dysponuje wiedzą prawniczą i umiejętnościami zawodowymi przeciętnego adwokata bądź radcy prawnego. Tym samym najmniejszy niedostatek tej wiedzy odnoszący się do strony procesu w porównaniu do wiedzy, którą dysponuje, a przynajmniej powinien dysponować profesjonalny pełnomocnik, musiałby czynić zasadnym wniosek o ustanowienie adwokata bądź radcy prawnego.

W art. 117 § 5 k.p.c. (abstrahując od zagadnienia możliwości poniesienia wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika) chodzi o to, czy ze względu na właściwości osobiste strony (przykładowo niezdolność do samodzielnego działania, czy nieporadność), charakter sprawy, która przecież może być skomplikowana faktycznie lub prawnie, zachodzi potrzeba działania adwokata bądź radcy prawnego w sprawie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 31 stycznia 2014 roku, sygn. akt V ACa 662/13). Nadto, uwadze skarżącego umyka fakt, że obowiązek działania pełnomocnika z urzędu nie może i nie zastępuje obowiązków procesowych samej strony. To strona, jako uczestnik zdarzeń mających miejsce przed wytoczeniem powództwa, które in genere usprawiedliwiają wniesienie określonego powództwa, jest w istocie jedynym źródłem informacji o tych faktach. Podobnie, jak tylko i wyłącznie strona może wskazywać na negatywne dla siebie skutki zachowania strony pozwanej w procesie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt I ACa 336/13). Skarżący winien również pamiętać o dyspozycji art. 5 k.p.c. Zważywszy na charakter i stopień skomplikowania przedmiotowej sprawy, prawa powoda jako strony procesowej działającego bez profesjonalnego pełnomocnika są w wystarczającym stopniu chronione przez zapewnienie mu możliwości udzielenia przez Sąd, na każdym etapie postępowania, stosownych pouczeń.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł o oddaleniu zażalenia na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

## ZARZĄDZENIE

(...)

(...)